

«Wagner»: Nahar we aşpez

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

"Wagner": Nahar we aşpez «WAGNER»: NAHAR we AŞPEZ

Rus hakynatutma «Wagner» harby toparynyň başlygy Ýewgeniý Prigožin ýakyn kömekçileri bilen bile uçar heläkçiliginde uçrap öldi.

Yzda bolsa Russiýanyň döwlet ýolbaşçysy Wladimir Putin galdy. Munuň özi bolaýmaly zat.

Nahar ýananam bolsa, hakyky aşpez Putin rus oýnunyň düzgünlerine laýyklykda syýasy nahar bişirmek boýunça ussatdygy üçin häzirem sag-salamat.

Prigožiniň naharlary akylsyzlyk bilen rus ruletini oýnanda ýanýardy.

Prigožin Putine garşy çykyp Moskwa tarap gaýdanda, Belarusyň döwlet ýolbaşçysy Aleksandr Lukaşenko tarapyndan karýerasyna abanýan potensial howp-hatarlar babatda duýduryldy.

Emma ol «Maňa parhy ýok, men barybir ölerin» diýip jogap berdi.

Elbetde, Russiýanyň döwlet ýolbaşçysy Putin ýüregi bolmandygy üçin däl-de, beýnisi bardygy üçin Russiýanyň hakyky şefi boldy. Garşydaşlary oňa ýa-da onuň hökümetiniň tebigatyna nähili baha berende-de, ol SSSR-den soň Russiýany diňe oýnuň düzgünlerine görä dolandyryp boljakdygyna düşündi.

Prigožin Barak Obamadan we Donald Trampdan soň CNN ekranynyň illýuziýasynyň üstünden syýasaty yzarlaýan sada hyýalbent ýaly oýnuň düzgünlerini ýatdan çykardy, Putin bolsa häkimiýete barýan ýolda hiç hili dostunyň yokdugyny bilýärdi.

Putiniň «çylşyrymly ýollary geçen adam» hökmünde baha beren

Prigožini gözsüz batyrdy we nadandy. Her bir nadan gözsüz batyr bolýar.

Ot açyp ýyldyrym çaltlygynda ylgandygy, Putinden ötünç sorandygy we Belarusyň aradagezerligini kabul edendigi üçin Prigožin hem gözsüz batyr, hem nadan adamdy.

Ol nadanlygy üçinem şirin janyndan el üzmeli boldy.

Sözümiň şu ýerinde şeýle sözi ýatlap geçesim gelyär: «Ar almak – sowadylyp iýilýän nahardyr».

Aslynda Putiniň ölümi soňa goýlupdy. Ilki uçara münmek üçin oňa ýüp uzadyldy we zyndan asmanyň ýüzünde «ýüpi çekildi».

Eger Makiawelli aramyzda ýaşap ýören bolsa, Prigožiniň edenlerine hezil edip gülerdi we muny kitabyň soňky sahypasynyň bir gyrasynda-da goýmazdy, gaýtam muňa syýasy henek hökmünde garardy.

Eýse bu zatlardan aljak sapagymyz näme?

Putin üstün çykdymy? Elbetde, ýok.

Çünki içki tutluşyk bardy, ýagny ol hötdesinden gelip bolmajak konfliktini başdan geçirdi.

Bu hadysalardan alynjak sapak şu:

Diňe lepbeý diýip öňünde baş egeňiňizde Putiniň dosty bolup bilersiňiz. Ol içerde-de, daşarda-da güýçli. «Wagneri» goldaýanlar Putiniň duşmanydyr.

Putiniň tarapdarlary syýasatda ot açanyň söweşde ýeňlendigini duýup durlar.

Güýçliler syýasatda «ok» ulanmaýar, gaýtam «hile» ulanýar.

Ukraina urşunda we «Wagneriň» başlygy bilen arasynda bolup geçen döwürde Putiniň hileleri ýol aldy.

Çünki kim militanlaryň jynyny çüýşeden çykarsa, gaýdyp ony çüýşä salyp bilmeýär. Eger militanlaryň liderleri dargadylan bolsa, onda döwlet başga zatdyr. Prigožin öldürildi we onuň Moskwadaky at-abraýy gaçdy. Syýasatda at-abraý bir gezek gaçýar, ikinji gezek gaçmaýar.

Her hadysanyň bir netijesi bolýar we her günümüz sýurpizler bilen doly.

Russiýada sýurpiz ýok, olarda has köp soňlamalar we başlangyçlar bolýar we bularyň barsy ruletka oýnundan ybarat.

Rus ruletkasynda sapaňça ýeke ok ýerleşdirilýär we okuň ýeri belli bolmajak şekilde magazini pyrlanýar.

Oýunçylar gezekli-gezegine sapaňçany çekgesine direýärler we mäsäni gysmak bilen nesibelerini synap görýärler.

Ok bu gezek Prigožiniň we onuň adamlarynyň uçaryna degdi, emma

hyýanat dowam edip dur.

Taryk ALHOMAYED,

Saud Arabystanly žurnalist, «Şarku'l Avsat» gazetiniň öňki baş redaktory.

Duşenbe, 28.08.2023 ý. Publisistika